

Ruta de les Ermites

La majoria de les ermites blanques van ser construïdes en llocs estratègics de la vila, ja sigui des del punt de vista militar (afegint a l'edifici una doble funció, religiosa i defensiva alhora, des d'on avisar de l'arribada de perills) o indicant els límits de les fronteres territorials, situant-les en camins d'entrada i sortida del poble. Oferien un servei públic als blanencs més enllà de la vessant religiosa i les acostumem a trobar en llocs de creixement de població.

Les ermites de Blanes formen part del patrimoni arquitectònic monumental de tots els blanencs, al mateix temps que testimonien la petja religiosa i la secular devoció popular dels nostres avantpassats. Cadascuna d'elles té la seva pròpia història, amb les seves llegendes i curiositats, que formen part de la nostra història com a poble.



1- Ermita de l'Esperança



Va ser erigida fora muralles, aprop del port natural, pels jurats de la vila a partir de 1556, en una zona d'hortes anomenada sa Camada-sa. Al conjunt inicial de capella amb absis i sagristia, s'hi va sumar un porxo amb arcades que posteriorment es va incorporar a l'església, on es reunien els jurats. Entre els segles XVII i XIX l'ermita va acollir la capellania de gramàtica. El seu aspecte actual es deu a la reforma duta a terme en 1920 durant la Mancomunitat per l'arquitecte Francesc Folguera gràcies a donacions populars. La façana amb esgrafiats marítics o els rajols pintats del sostre en són una mostra. Conté un retaule de fusta del s. XIX, obra del tallista de mascarons Josep Pasqual "Uís menuts". La talla de la Verge de la Mare de Déu original va ser cremada. La imatge de la Mare de Déu actual data de 1940 i va ser feta per F. Juvanteny. L'acompanyen Sant Antoni de Pàdua, Sant Elm, i Sant Antoni Abat, obra de l'escultor blanenc **Jaume Coll**. Hi destaca el gran vaixell ex-vot que penja de la nau principal, ofrena de l'escriptor i metge J. Roig i Raventós. Durant la guerra civil espanyola l'ermita va ser cremada i va servir de magatzem del sindicat de la construcció, es conserva la fusta policromada.

2- Ermita de Sant Francesc



La construcció de l'ermita es remunta a l'any 1681, tal com es pot llegir a la llinda de pedra de la porta, encara que en l'ull de bou de la façana figura la data de 1683. Fou una iniciativa dels patrons de l'almadrava de Cala Bona, que prengueren Sant Francesc Xavier de la companyia de Jesús com a patró de l'activitat.

L'origen de la capella de Sant Francesc té a veure amb una concessió de pesca amb almadrava a Joan de Poch de Barcelona a les costes de l'actual selva marítima. L'almadrava és un ormeig d'espart i cànem de dimensions considerables que, amb la seva ubicació vertical dins el mar, servia per pescar peixos migradors, sobretot, tonyines. Aquesta almadrava s'instal·la davant de cala Bona.

La capella té una nau de 7 m de llarg per 5'50 m d'ample, alçada d'uns 6 m absis de planta quadrada i volta de canó de mig punt. El frontal de l'altar té unes majòliques de rajola vidriada i unes fornícules a cada paret. La façana té dues finestres i està coronada per un campanar d'espadanya. Havia tingut adossada una casa amb ermità.

El 3 de desembre se celebra la seva festivitat i es canten els goigs. Cada 28 de juliol des de 1906 també se celebra l'Aplec de l'Amor. L'any 2010 va ser restaurada per l'**Associació Estimem les Ermites**.

3- Ermita de Santa Bàrbara



Tot i tenir unes línies romàniques, les primeres referències de l'ermita són del s. XVI, quan apareix documentada l'existència del seu ermità, no hi ha cap document que acrediti la data de la seva construcció. Sembla que la torre de defensa també és d'aquesta època. Des de la torre avisaven amb tocs de campana perquè la gent tingués temps de refugiar-se i així evitar el perill que s'anunciava. Cal tenir en compte que durant el segle XVI i fins al final del XVIII la mar Mediterrània fou focus de pirateria i els senyals d'avis donats des de la muntanya de Santa Bàrbara salvaren moltes vides. També antigament, el toc de les campanes facilitava les tasques de la gent del camp i avisava de l'arribada de tempestes.

La nau té planta rectangular i una coberta de volta de canó amb un arc central. Al costat de l'ermita hi ha una casa annexa a la torre-guaita on vivia el guarda-ermita, la missió del qual era vigilar el recinte, avisar dels perills amb els senyals convinguts, i tenir cura i conrear les terres i el bosc annexos a l'ermita. L'ermita era governada, com totes les ermites de Blanes per uns administradors elegits pels jurats de la vila. El masover havia de lliurar part dels fruits de la terra i del bosc als administradors.

El dia 3 de maig, festivitat de la Santa Creu, les autoritats municipals hi pujaven en processó per fer la benedicció del terme des de la Creu. El seu aspecte actual respon a una rehabilitació feta l'any 1982, quan es va dur a terme una important campanya ciutadana per salvar-la. La imatge de Santa Bàrbara és obra de l'escultora Lola Pons.

L'aplec té lloc el primer diumenge de desembre per celebrar la festa de Santa Bàrbara (4 de desembre) protectora de les tempestes. Es fa missa, sardanes i es reparteixen unes coques anomenades "sabres". Està catalogada com a **Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN)**

4- Ermita de Sant Joan



L'ermita de Sant Joan apareix documentada des del s. XIII i segons les fonts fou edificada per ordre de Grau de Cabrera. Va ser erigida com a capella del castell de Blanes o de Forcadell a quasi 170 m. sobre el nivell del mar, però per manca d'espai es va edificar fora del recinte emmurallat. Va tenir un capellà beneficiat des del 1245 fins al s. XIX. El seu benefici va esdevenir molt important ja que rebia rendes feudals d'una part de les terres del vessant de la muntanya fins a la Riera.

L'ermita fou maltractada durant la guerra de 1936. L'any 1958 es va restaurar gràcies a una campanya popular i l'artista M. Teresa Bedós hi va pintar uns frescos mariners que envoltaven la imatge de Sant Joan Baptista. El 2007 es van inaugurar unes pintures de la il·lustradora infantil **Pilarín Bayés**, i entre el 2010 i el 2013 l'**Associació Estimem les Ermites** va arreglar la teulada i l'espai de la sagristia amb el campanar. L'ermita es pot visitar els diumenges al matí. Cada 24 de juny s'hi celebra una missa i es reparteix coca de Sant Joan.

Els dies clars s'hi distingeix Montjuïc a Barcelona, la serra de Cadiretes, el Canigó, les Guilleries i el Montseny, la vall de la Tordera, el Montnegre i Hortsavinyà.

5- Ermita de la Mare de Déu de la Font de la Salut

És esmentada per primer cop a primers del s. XVII, però probablement és més antiga. Està ubicada en una de les antigues entrades de la vila, en el camí que venia de Lloret per sobre de la Riera. L'advocació respon a la seva ubicació, propera a una antiga mina d'aigua, documentada al s. XIV. La font va desaparèixer l'any 1968 per raons sanitàries i urbanístiques.

La festa de la Mare de Déu de la Salut se celebra cada 8 de setembre. Després de la missa, davant de la talla barroca de la verge, salvada de la crema el 1936, es reparteixen unes tradicionals paperines de colors amb anissos i tothom pot recollir aigua beneïda d'un gran càntir tot recordant l'aigua de l'antiga font. La reixa al peu de les escales protegeix la capella i alhora recupera l'aspecte que en tenia l'accés abans de la Guerra Civil.



6- Ermita de l'Antiga



L'ermita de l'Antiga, la trobem citada d'abans el s.XIV. Va ser reconstruïda a l'horta del terme del castell de Palafolls, anterior el 1441, sota el patrocini de la comtessa Violant de Cabrera. Inicialment, era coneguda com a Nostra Senyora de la Riera o del port; s'incorporà a la parròquia de Blanes el 1590 i al terme, l'any 1603. El cronista del s. XVII Roig i Jalpí posà de manifest la devoció que hi havia per l'ermita. Va acollir el benefici d'ensenyar primeres lletres als minyons des de mitjan s. XVII fins entrat el s. XIX. L'altar major el presidia una talla de la Verge Maria. L'acompanyaven les imatges de Sant Narcís, Sant Pau i Sant Elm, patró dels navegants. Té una sola nau amb cor, una petita sagristia i està presidida per una imatge de la Mare de Déu, obra de l'escultor blanenc **Jaume Coll**. De les set ermites de Blanes és l'única on se celebra missa gairebé a diari. Parlem de la capella més antiga de la població.

7- Santuari del Vilar



La tradició explica que la Mare de Déu del Vilar fou trobada el 5 d'agost de 1012. Tot i això, sembla que l'ermita té els seus orígens al segle XIV. L'any 1612 fou reconstruïda. En aquest segle ja hi ha constància de la celebració de l'aplec de Dimarts de Pasqua, que s'ha mantingut fins a l'actualitat amb l'assistència de gent de tota la comarca. La imatge de la Mare de Déu és una talla del s. XIII, segons estudis recents. Va tenir beneficiat fins a principis del s. XX. Durant la Guerra Civil el santuari fou destruït. El seu estat actual respon a la restauració dirigida per l'arquitecte Isidre Puig i Boada acabada l'any 1951. L'any 1955 va tenir lloc la coronació canònica de la Mare de Déu *del cambri i la trona*. Per Sant Rafel, des de 1795, s'hi renova el Vot de Vila en agraïment a la verge per deslliurar la Vila del setge francès. L'ermita té una sala d'exvots i el "rem de trenta-quatre" de l'escriptor Joaquim Ruyra.



El Santuari del Vilar es troba a 9km del centre de Blanes.



Santuari del Vilar, 106
17300 Blanes

Blanes

TURISME CULTURAL

